

Stelian DUMISTRĂCEL
Universitatea „Al.I.Cuza” , Iași

LIMBAJE NOI? AFACEREZA, LEGALEZA, JURNALEZA ȘI BLOCAREA COMUNICĂRII

Abstract: The author analyzes the functioning, in the public discourse, of some functional languages such as the one of the financial transactions, of the juridical-administrative field or the language of mass-media. On the other hand, we shall approach the influence of the so-called "cryptic" function at the level of "exogenous" communication in medical language. At this level, the effects of this function interfere with manifestations of the euphemistic tendency of speech.

Key words: business jargon, legal jargon, newspaper language, exogenous communication, endogenous communication, euphemism, adequacy.

1. Ce ar reprezenta *afacereza*?

1.0. În povestirea *Omagiu supliciului pasiv*, publicată cândva de Radu Parascivescu (în „România literară”, nr. 16/2002), ni se oferea o mostră parodică de virtuozitate privind „romgleza” oamenilor de afaceri titrați din România contemporană. Și anglist ca formație, traducător, pe atunci, de beletristică din engleză, autorul se distrează, dar oarecum ranchiunos, pe seama a ceea ce el numea „o pășărească ridicolă”, în care anglicisme pure și românisme fardate după „look-ul” acestora se simt ca peștii în apă, text din care cităm în continuare. Precizăm, de asemenea, faptul că în articolul de față, preluăm, cu modificări minime, texte apărute anterior în volumul *Cuvintele, încotro? Lingvistică pentru toate televiziunile* (Polirom, Iași, 2017, p. 19-24 și 307-308).

1.1. Skills-uri și prioritizare:

„Avem o agendă extrem de încărcată și, dacă nu prioritizăm cum trebuie, pierdem bani și clienți. Azi mai mult ca oricând e nevoie să ne customizăm relațiile și să ne punem toate skills-urile în slujba challenge-ului pe care l-am identificat: creșterea market share-ului și implicit a turnover-ului, minimizarea riscurilor și dezvoltarea performanței. Pentru asta ne sunt necesare mai multe lucruri: expertiză, drive, commitment, dedicație și gestionarea targetului”.

1.2. Striving. Probabil cu intenția fină de a ne... confuziona, autorul inserează, în torentul discursiv al colaboratorilor dealerului imaginar, cuvinte autohtone de evocare a spaimei:

„E o chestiune de eficientizare și de standing. Nu putem fi principalii jucători din business environment dacă ignorăm updatarea și dacă nu reușim să ne fidelizăm clienții ... Aici nu e nici showbiz, nici modelling, nici entertainment... Aici e o junglă... E un fel de all star game unde fiecare vrea să fie MVP. În fond, e nu atât o problemă de feeling, cât mai ales de striving”.

Căci ultimul termen, neaș englezesc, ca grafie se apropie primejdios de (a) *strivi*!

1.3. **Afacereza.** Numind „limba afacerilor, jargonul domeniului afacerilor”, termenul *afacereză* este prezent, cu atestări din presă din anul 2008, în *Dicționarul de cuvinte recente* coordonat de Florica Dimitrescu (2013). Pe internet găsim informații („serioase”) despre „concursuri de afacereză”, ca și proteste; un grafician, de exemplu, pare disperat de felul în care se prezintă astăzi limba română, cea „stâlcită și butucănoasă, vorbită mai ales de tineri”, respingând, paralel, și „afacereza” sau „calculatoreza” ([/viorelpadina.wordpress.com/](http://viorelpadina.wordpress.com/)).

1.4. **Franceza și maghiareza.** După reguli ale limbii române, *afacereza* și solitara (deocamdată) *calculatoreza* au, formal, drept de cetate. Numim curent, astfel, o serie de limbi, de la *franceză* și *engleză* până la *japoneză* și, apoi, dialecte rurale sau urbane: *bavareza*, *calabreza* ori *barceloneza*. Umoristic sau ironic, în limbajul familiar apar denumiri fantasmagorice de tipul *americaneza*, *maghiareza*, ba chiar *spanioleza* și *germaneza*! Este, în apariția unor astfel de nume, și o notă lejer sarcastică, dar nu lipsește nici fiorul de neliniște în fața necunoscutului, manifestat prin bravadă, dar cu rădăcini în forme mentale ancestrale.

1.5. **Bâlbâiți și muți.** Privitor la respingerea vorbirii altora, cele mai sugestive ilustrări pot fi găsite în două cuvinte cu sensuri depreciative (cu proiecție etnonimică). Vechii greci au numit populațiile vecine cu care au venit în contact *bárbaroi*, adică „bâlbâitori”, pentru că nu vorbeau grecește; același sens îl are și lat. *barbari*. Prin lat. *barbarus*, desemnându-i pe năvălitorii în Imperiu, termenul a devenit, în limbi moderne, unul insultător. Iar slavii au dat populațiilor germanice numele *niemți*, adică „muți”! Așadar, li s-o fi părut, unora sau celorlalți, că vorbesc, deoarece se manifestau cumva în felul cuvântătorilor, dar, evident, nu erau decât niște jalnici bâlbâiți, ba, în fond, chiar niște muți! Și datorăm acest excurs amintirii savantului Theofil Simenschy (1892-1968), profesorul nostru de Lingvistică indo-europeană.

1.6. **Apel la antantă.** Dacă nu ne prea interesează terminologia de specialitate a astrofizicienilor, a chimiștilor sau a lingviștilor (dar de la geologi am preluat înfricoșătorul *tsunami*!), medicii, clericii sau juriștii au termenii lor exegetici, însă noi ne înțelegem cu ei prin corespondente autohtone: *anxietate* vs. *spaimă*, *euharistie* vs. *împărtășanie* (vechi *grijanie*), *ereditate* vs. *moștenitor*. Așadar, pe măsură ce, vrând-nevrând, suferim

presiunea lumii afacerilor, avem nevoie de funcționarea celor două paliere terminologice la care ne-am referit. O încercare: Lucian Anghel, *Economia pe înțelesul tuturor* (prin „povești ușor de citit și de înțeles”), dar care nu este prea departe de terminologia discuțiilor de pe „Money Channel”.

2. În mare, despre *legaleză*

2.0. **Glosarea.** De pe vremea manualelor din școală, în care bucățile de beletristică erau (ori mai sunt) urmate de explicații privind ciudățeniile lexicale de-ale scriitorilor, nu am mai întâlnit asemenea oferte până la consultarea textelor juridice; și acestea s-ar părea că se preocupă de posibilitățile noastre de înțelegere. De exemplu (până la consultarea corespondentului ce se vrea să intre în vigoare chiar din făurar 2014), trimitem la *Codul penal* 2009, în care există, un „titlu”, X, intitulat „Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală”. Printre formulele care primesc explicații se află (preluăm scrierea e-mail-ată de pe sursa electronică!): „comiterea unei infractiuni”, „inscris oficial”, „functionar public”, „membru de familie”, „exploatarea unei persoane”, „timp de razboi”, dar și „instrument de plata electronica” sau „sistem informatic”. Toate foarte bune, dar să nu pierdem din vedere că „Ori de câte ori legea penala foloseste un termen sau o expresie din cele aratate in prezentul titlu, intelesul acestora este cel prevazut in articolele urmatoare, afara de cazul cand legea penala dispune altfel” (!). Pe de altă parte, parcurgând explicațiile, îți dai seama că, de fapt, acestea se adresează tot juriștilor și par să contureze spații de dispută între avocații părților.

2.1. **Legaleza.** Confruntate cu inamicul terminologic, diferite segmente de public reacționează spre clarificări necesare. Termenul în discuție se găsește pe internet în texte în care traducători de acte cu implicații juridice (de tip contracte) își fac cunoscute dificultățile de echivalare, pornind de la română, cu termeni de specialitate din alte limbi; nu este vorba doar de engleză, ci, de exemplu, chiar de limba daneză! Vinovatul principal: particularități ale sofisticatului limbaj juridic, pentru a cărui simplificare s-a pronunțat un specialist în comunicare, Alan Siegel: *Let's simplify legal jargon!* Pentru într-adevăr complicatele probleme ale utilizării limbajului juridico-administrativ (și românesc!), vezi, printre altele, o inspirată analiză practică semnată de Gina Necula, *Normă lingvistică vs uz curent în corespondența administrativă: ghid ortografic și de punctuație*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2013.

2.2. **Mefiență și dispreț.** Și alți cetățeni încep să cunoască termenul și să-i atribue o notă peiorativă. Un internaut nu înțelege prevederile de garanție pentru cardurile de memorie, dar, „când ajungem la ‘legaleză’ deja nu mai ești sigur nici de ceva foarte clar în limba română”, căci la fel se prezintă lucrurile și în ceea ce privește „becurile cu led-uri”. Nici cu

definirea termenului de *corupție* pare că n-am sta mai bine, însă „într-adevăr, legea e o limbă diferită, care are nevoie de definiții speciale”. Pentru un spaniol (circulația termenului fiind măcar paneuropeană), nici factorul uman nu este de neglijat, cu referire la profesioniștii profitori ai impunității și nerușinării lor: „Todos estos abogados y funcionarios de la *legaleza* se pavonean en su impunidad y desvergüenza” (www.armandobronca.com). Iar un francez, folosind însă expresia „langage legaliste”, o consideră corespondentul englezescului *legalese*, depreciat prin echivalarea cu fr. *charabia*, așadar o... „pășărească” (www.lematindz.net/).

2.3. Uzufectuari? Încifrate enunțuri tehnice pot avea însă implicații pentru toți. Colegul Dan Stoica, de la Departamentul de Științele Comunicării și Jurnalism al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, ne atrage atenția asupra unor formulări din textul unei banale dispoziții de pe site-ul Serviciului de evidență a populației, privind actele necesare pentru schimbarea cărții de identitate; printre condiționări figurează și „constatarea uzucapiunii imobiliare”, iar „dacă nudul proprietar solicită eliberarea actului de identitate, în acest caz este necesară declarația uzufectuuarului”. De altfel, tonul îl dau marii profesioniști; cităm, de exemplu, după titlul „Domeniul de aplicare al procedurii privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii”, articol semnat de Valeriu Stoica: „...ar mai fi necesar ca în unitatea administrativ-teritorială în care se află imobilul în legătură cu care se invocă uzucapiunea extratabulară prevăzută în art. 930 C. civ. să se fi finalizat lucrările de cadastru și să se fi deschis cărțile funciare” (www.juridice.ro/). Dar putem avea surprize (nu doar) langajiere la fel de plăcute, dacă citim paragrafele de subsol, cele scrise cu literă de corp 9 sau chiar 8, din textul contractelor de împrumuturi bancare, acte pe care le-am semnat fără a ne pierde timpul cu o lectură migăloasă și dificilă (atenție la contractele semnate în calitate de garanți, căci mai pot fi ierni cum n-au mai fost de când ne știm!).

2.4. Desfigurarea. O ironie blajină la adresa derutantei terminologii juridico-administrative este prezentă în schița lui Jean Bart (Eugeniu P. Botez) intitulată *Cafeaua șefului* (1922). Voind să-și ridice de la vama portului un colet conținând cărți, trimis din străinătate, naratorul este apostrofat să nu se grăbească, pentru că nu este încă *operat*, mai ales că nu știe nici cum i-a venit coletul, cu *transbord, tranzit, conosament* sau *cabotaj*? (el credea că i-a venit cu vaporul!). După ce va fi *operat*, va veni rândul impiecatului: „Veniți la mine să vă *desfigurez*”. Insistând să plătească taxele, pur și simplu, și să termine, temerarul este admonestat: „Formalitățile vamale sunt sfinte... Cu favoruri de acestea se defraudează fiscul statului...”.

2.5. **Un ghid de securitate.** Nu putem trăi sub teroarea limbajului juridico-administrativ; dacă nu facem noi studii, „la distanță”, sau nu putem plăti un consultant la primirea oricărei somații, atunci ne-am putea gândi la redactarea, ca și pentru afacerează, a unui ghid cu explicarea terminologiei respective, selectate după zone de larg interes, după frecvența utilizării termenilor etc., ca un instrument practic, uzual, de ... protecție a consumatorului, în genul ghidurilor străineze de tip Handbook (în formula „Juridical Security Glossary”).

3. Există jurnalezi?

3.0. **Nașterea „jurnalezei”.** Este posibil să găsim certificatul de naștere al acestui cuvânt în titlul unei prezentări pe care jurnalista Felicia Antip i-a făcut-o, puțin timp după apariție, volumului *Newspaper Language*, al lui Nicholas Bagnal (Oxford, „Focal Press”, 1993). La început, măcar în principiu, termenul *jurnaleză* a fost folosit doar ca nume generic pentru un jargon, adică pentru limbajul profesional al presei. Căci, după cartea prezentată, „nașa” lui (posibilă) nu se referă numai la materialul pur lingvistic al acestui jargon, ci și la strategii, tactici și comportament în materie.

3.1. **Devenirea.** Dar, așa cum pe însuși terenul numelor de idiomuri în -eză a intervenit o alunecare spre derizoriu, *jurnaleza* nu s-a putut sustrage atracției acestei mode. Deși destul de puțin utilizat (și neînregistrat încă nici în dicționarele de cuvinte recente ale limbii române), termenul a atras, semantic, trăsături ale (să-i zicem) neîncrederii criticilor, de fond sau de ocazie, ai domeniului. Iată câteva citate, de pe internet. „E vorba de vocea umană cu care se adresează oamenilor; nu *jurnaleza* de care ne-am săturat cu toții” (www.ascr.org/; se face referire la discursul unui ziarist american la acordarea prestigiosului premiu „Edward R. Murrow”); pe un „blog subiectiv”, se cere un „comentariu despre *jurnaleză*” (eladobre.wordpress.com/), apel neonorat!

3.2. **Vinovații.** Deprecierea vine dinspre conotații, cu umoarea la care ne-am referit, ale unor termeni și formule referitoare la lumea breslei. Mai întâi, din cele mai blânde, ale oamenilor de cultură (cităm după dicționare):

„Am falsificat... jurnalistica” (T. Maiorescu); „un zgomotos succes jurnalistic” (Cezar Petrescu); „... ce s-ar întâmpla dacă... te-ai supune regimului dezintoxicat de ziarism?” (Arghezi). Până la cele mai mult sau mai puțin ironice, dar și de-a dreptul înveninate, cu referire tot la aproape întreaga familie: „norocul meu că n-am urmat niciodată un stil gazetăresc prea gazetăresc” (www.prazburg.com/); „o calomnie abjectă lansată în același stil gazetăresc senzaționalist care se regăsește și...” (www.yogaesoteric.net/); la fel de vehementă este și caracterizarea de sub titlul (agramat) al unor instrucțiuni privind „Redactarea și susținerea publică a lucrării științifice

economice”: „titlul unei lucrări științifice se distinge mult de cel gazetăresc, bombastic” (/www.scrigroup.com/).

3.3. Fecunditate. De regulă, numele idiomurilor cu finala *-eză*, reale sau imaginate, provin de la etnonime: *englez* – *engleză*, *german* – *germaneză*; cu *jurnaleza* lucrurile, oricum, stau... altminteri: de la numele jargonului, *jurnaleză*, prin imaginarul creativ al practicanților din mass-media și al literaților, s-a ivit numele actantului, înregistrat sub formă de plural: *jurnalezi*; prezentăm câteva atestări (contextele ne scutesc de precizarea conotației). Titlul știrii privind faptul că, în cadrul unui turneu, Simona Halep a ratat calificarea („Simona Halep s-a făcut de răs la Moscova”) este comentat astfel:

„Halal jurnaliști! Ce înseamnă s-a făcut de răs? ... Cine vă lasă să scrieți ineptiile acestea?... Jurnalezilor, în afară de șleahta voastră..., nimeni care ajunge la asemenea nivel competițional nu se face de răs!”; sau: „se vede că ești unul din manipulații televizoarelor și al «profunzilor» jurnalezi, trei la leu...” (/www.ziare.com/); „îi acuză de rasism, anti-semitism sau fascism pe oricine... nu-i laudă suficient pt ceea ce-și închipuie ei că sunt - jurnalezi sau poezari” (/culianu.wordpress.com/).

3.4. Struggle for Life? O oarecare concurență, tot în registrul derizoratului, s-ar ivi din partea altei creații recente; este vorba de presar (derivat de la presă „ziare”, căci, argotic, alt presar era încifrarea pentru „polițist”, pornind de la presa folosită ca instrument de... convingere!):

„Referendum: măsura radicală pentru câini fără stăpân, presari cu stăpân și politicieni corupți” (/sportb.ro/); „Atenție, presari: o știre trebuie verificată din (minim!) trei surse!” (/www.entertrainer.tv/).

Nicio teamă darwiniană pentru soarta titlurilor jurnalist sau gazetar dinspre acest nume, relaxat și jucăuș, din bucătăria și sala de mese a meseriei, ca și dinspre o efemeridă, pixar, explicat undeva: „Iar noi, pixarii, ziariștii de zi și de noapte” (/centruldepromovareaculturiibaia-mare/).

3.5. Nici așa, nici altminteri. Într-o oarece împrejurare, Andrei Pleșu s-a plâns de insistența jurnaliștilor („*Meseria de gazetar*” și „*interesul general*”; „Dilema veche”, nr. 476/2013). Dar, *mutatis mutandis*, aceștia, *jurnalezi*, *presari* (sau poate *microfonari*?), unde să-și caute mângâierea atunci când un edil-histrion le răspunde caricaturizându-le paraverbalul (prin „te-te-te-te-te-te-te ~ te-te-te-te-te-te-te-te!”), sau când un oarecare oficial, premonitoriu numit Ciocan, le contestă, grobian, lor, dar și publicului în numele căruia i se cer informații, capacitatea de a înțelege misterele proiectului consumist de exploatare a caloriferelor? Apoi, fără presă nu se mai poate; vorba lui Caragiale, preluată de Pleșu, „nici așa, nici altminteri”.

4. Există și intenția de blocare a comunicării?

4.0. Ne referim la o problemă aparte a comunicării în limbajul medical, unul în care funcționează pregnant două niveluri ale procesului în discuție: cel al specialiștilor între ei și cel al specialiștilor cu publicul. Este vorba de un aspect de care nu ne-am ocupat amănunțit în textele privind terminologia medicală publicate în secțiunea *Spații pragmatico-discursive în limbaje și stiluri funcționale*, din vol. *Spații pragmatico-discursive. Volum omagial oferit autorului la împlinirea a 80 de ani*, editor Oana Magdalena Cenac, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2017, p. 345-425.

4.1. **Nosocomi-cum?** Abia ne-am pus la punct (ducă-se pe pustii!) cu denumirea unei infecții ce pândește în cazul, nenorocit, al internării într-un spital, și achiziția lexicală respectivă, o noutate în fond, s-a cam perimat. Adjectivul *intraspitalicesc* este înregistrat doar în câteva dicționare recente ale limbii române, însăși noțiunea desemnată dând impresia a fi, până nu demult, o preocupare de uz intern a specialiștilor. Oricum, termenul respectiv numește, aproape transparent (deși cu oarecare efort) infecția „intra”, cea „dobândită” în timpul spitalizării unui bolnav, așadar care nu era înscrisă în „fișa” lui, nefiind prezentă, în momentul internării în spital, măcar în stadiul de incubație.

4.2. **Cripticul.** Unii specialiști (Christian Baylon și Xavier Mignot de exemplu, în monografia *Comunicarea*, trad. în limba română de Ana Zăstroiu, 2000) atribuie limbajului medical și o funcție „criptică” în sens pozitiv: pentru ca psihicul bolnavului să nu fie afectat (în plus), în comunicarea cu acesta medicul evită termenii evocatori de boli incurabile: pe „foaia de ieșire” se putea scrie, de ex., „metastază”. Dar, astfel de termeni (și, de fapt, și alții) au un anumit regim în comunicarea „endogenă”, aceea dintre specialiști (medic ↔ medic; medic ↔ farmacist). Și, firește, aici nu ne referim la criptarea prin vechi „savantlăcuri” de-ale medicilor, de tipul celor ridiculate de Molière în comediile sale.

4.3. Comunicarea „exogenă” din ultimele decenii a cunoscut, așadar, mai întâi, formula „infecție intraspitalicească”, ce putea rămâne opacă pentru vorbitorul de rând, a cărui exprimare „dură” este una incriminatoare cu privire la oficialități: „~ luată în spital”. Așadar era un eufemism, deoarece, măcar parțial, s-ar părea că termenul tehnic îl „protejează”, cumva, pe bolnav și, de fapt, în necunoștință de cauză, induce publicului măcar o aparentă liniștire asupra gravității sociale a situației. Din conformism factice, jurnaliștii preiau adjectivul, frecvent fără a-l glosa: „A crescut numărul infecțiilor intraspitalicești în Timiș” (/tion.ro/); „Fenomenul infecțiilor intraspitalicești nu îi este necunoscut Ministerului Sănătății...” (/secundatv.ro/). Dar problema a intrat în atenția publică mai ales după tragedia de la „Colectiv”.

4.4. **Fardare subversivă.** Dacă vorbește un oficial din sistemul sanitar, acesta se simte responsabil cumva profesional și în ceea ce privește impactul terminologiei și recurge la un lexem savant, de formație grecească: „Ministrul Sănătății, V. V., a declarat joi... că personalul medical din România cunoștea situația infecțiilor nosocomiale din spitale” (dar de unde?). Personajul respectiv se crede acoperit chiar în ceea ce privește nivelul comunicării: „Cred că termenul de infecție nosocomială înseamnă ceva pentru fiecare” (/puterea.ro/). Iată, însă, în mass-media, și oameni cu simțul datoriei: „Cert este că... numărul infecțiilor nosocomiale (cele care se iau în spital) a crescut de la un an la altul” (/realitatea.net/). Astfel, din perspectiva discursului public, se produce decriptarea, în pofida eufemizării, întrucât, după Dumarsais, autorul articolului „eufemism” din Enciclopedia Diderot-d’Alembert, „se pot raporta la eufemism acele perifraze sau circumlocuțiuni cu care un orator delicat îmbracă cu abilitate o idee pe care ar fi periculos sau imprudent s-o prezinte pe față”, definiție pe care o putem evalua ca numind o subversiune lingvistică a discursului politic, preluată în discursul public și, apoi, adesea, mai că iresponsabil, în limbajul publicistic.

4.5. **Delicatețe!** Termen de retorică și, apoi, de stilistică, *eufemismul* se referă, în general, la „îndulcirea” exprimării: *eufemismul* „magic” este unul de autoprotecție (ocolim numele duhurilor necurate pentru a nu le chema la noi!), iar cel „al politetii” urmărește menajarea interlocutorului (evitând cuvintele obscene sau violențele de limbaj). Când oficialitatea ocolește anumiți termeni, „acoperind” (măcar parțial) numele unui rău social, problema devine una de stringență politică lingvistică; pentru noi, eufemismele din clasa „malhonnêtes” (o distincție a lui Dumarsais) pot primi numele de „eufemisme subversive”, prin care o autoritate încearcă să-și legitimeze statutul.

4.6. **De-a cuvintele.** Cândva, mediul în care trăiam era unul predispus la sancționarea prețiozității vorbirii (respectiv a unei bănuieli de acest gen), prin distorsionări fonetice ale neologismelor folosite cu oarecare emfază de interlocutori. De exemplu, în cazul apariției, socotite oarecum pompoase, în spațiul personal al comunicării, a vreunei noutăți de tipul *eradicare*, *recrudescență*, ori *asanare*, *grandilocvență* etc., se mima neînțelegerea, cuvântul fiind „întors” pe ton interogativ: „eradi...cum?”, „recrude...cum?”, „asana...care?”, „grandiloc...câtă?”.

5. **Limbaje funcționale.** Încheiem discuția referindu-ne la împrejurările comunicării, încercând să găsim o soluție prin răspunsuri la întrebările *când* și *cum*?

5.1. Aducem în sprijin ideea că nimeni nu ne obligă, când nu ne privește, să tragem numaidecât cu urechea la comunicarea specialiștilor:

între ei, aceștia se află în alt circuit discursiv decât cu vorbitori neavizați, iar imperativul performanței profesionale își pune amprenta și asupra terminologiei lor uzuale. Altfel se prezintă lucrurile când un asemenea limbaj de castă l-ar bloca pe breșcanul (înstărit și prevăzător!), confruntat cu automatul de la care vrea să scoată bani cu ajutorul cardului, citind instrucțiuni de tipul „Bancomatul dispensează doar bills-uri de mare denominație” (apud Paraschivescu, *loc.cit.*).

5.2. Iar problema ce ne preocupă a fost principal rezolvată încă de Aristotel, când, în *Retorica* (III), vorbește de „adecvare” - *to prepon*.

BIBLIOGRAFIE :

- Baylon, Christian, Mignot, Xavier, 2000, *Comunicarea*, traducere în limba română de Ioana Ocneanu și Ana Zăstroiu, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- Dimitrescu, Florica, (coordonator), Ciolan, Alexandru, Lupu, Coman, 2013. *Dicționar de cuvinte recente*, ediția a III-a, București, Editura Logos.
- Dumistrăcel, Stelian, 2017. *Spații pragmatico-discursive. Volum omagial oferit autorului la împlinirea a 80 de ani*, editor Oana Magdalena Cenac, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință.
- Dumistrăcel, Stelian, 2017. *Cuvintele, încotro? Lingvistică pentru toate televiziunile*, Iași, Polirom.
- Necula, Gina, 2013. *Normă lingvistică vs uz curent în corespondența administrativă: ghid ortografic și de punctuație*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință.
- Paraschivescu, Radu, 2002. *Omagiu supliciatului pasiv*, în „România literară”, nr. 16/2002.
- Pleșu, Andrei, 2013. „Meseria de gazetar” și „interesul general”, în „Dilema veche”, nr. 476/2013.

SITOGRAFIE:

culianu.wordpress.com
<https://www.juridice.ro>
www.puterea.ro
<https://viorelpadina.wordpress.com>
<https://www.scripgroup.com>
<https://www.realitatea.net>
www.prazburg.com
www.ziare.com
www.ascrie.org